

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Svmma, Sive Avrea Armilla Bartholomæi Fvmi Placentini,
ordinis Prædicatorum, ac hæreticæ prauitatis Inquisitoris**

Fumo, Bartolomeo

Antverpiae, 1570

Cogitatio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30427

COGITATIO.

COGITATIO aliquādo est de veniali peccato, & tunc venialis est, si adfit consensus aliquādo de mortali perpetrato, vel perpetrando, siue absolute siue conditionaliter; cū consensu, & tunc est mortalis: etiam si factum, vel sciendum esset impossibile: aliquādo de re licita absolute, sed non pro tali statu, vel tempore, ut cū quis cogitat, & dicit, si non intrassem religionem, non intrarem, &c. tunc non est mortale, nisi esset malè contentus de diuino beneficio: tunc enim credo ipsum mortaliter peccare. Item quādo cogitat de re mortali cum conditione, ut quando dicit, si non esset peccatum, interficerem talem, accipere concubinam, & huiusmodi, non est mortale peccatum, quia non consentit peccato. Hæc ex Caiet. in sententia in summa. ver. cogitatio.

COGITATIO morosa est, quādo scilicet quis cogitat de aliquo actu, nō ut illum faciat, sed ut delectetur de ipso actu cogitato, secundum Tho. prima secundæ. q. 72. a. 8. Et si talis actus sit venialis, talis cogitatio, vel delectatio, erit venialis: si mortalis, erit & delectatio mortale peccatū. Quia q. aliquis consentiat in talem delectationē, nihil aliud est quā consentire in hoc, quod eius affectio inclinetur in fornicationē: quia nullus delectatur nisi in eo, quod est conforme suo appetitui. Consentire ergo in delectationem rei cogitatæ peccati mortalis, ut verbi gratia fornicationis, est mortale peccatum, & dicitur cogitatio, vel delectatio morosa, non propter moram temporalem, sed quia durat vsquequo ratio deliberet, in qua deliberatio est aliqua mora.

Ad hoc autē quidd sit morale peccatum, exigitur primò, quod actus de quo est cogitatio sit mortalis. Secundò, quod quis aduertat de quo cogitat. Tertiò quod consentiat in talē delectationem approbando, cum deliberata ratione, & plena: nā si inceperit aduertere, & preualeat impetus passionis, non plene aduertit. Quartò, q.

positiue consentiat in illam, quia si dissentit, non est mortale, si verò nō consentit positiue, neq. dissentit, tamē voluntarie in illa delectatione perseverat, conuincitur consentire: quia potest, & debet expellere. Si autem aduertit, & non expellit, credens se esse firmū, nec dubitans se casurum, non peccat mortaliter. Item si moueatur ad talē cogitationem, non ex nouitate, vel mirabilitate rei, sed velex opere malo, vel ex delectatione, mortaliter agit secundum Caiet. ver. delectatio. Consensus verò in delectatione cogitationis ut obiecti, ut cū quis delectatur non de re cogitata, sed de ipsa cogitatione, non est mortale peccatum, secundum Tho. vbi suprā. Vide in questionibus de verita. q. 15. articulo. 4.

COGITATIO morosa nō solum est in peccato carnis, sed etiam intelligitur de omnibus alijs peccatis, ita quod consentiens in delectationē cogitationis furti, vel homicidij mortaliter peccat eadem ratione, secundum Tho. prima secundæ, suprā ad 5. & de veri. suprā. Differentia tamen est inter delectationem sequentem, ad apprehensionem peccati carnis, & ad alia peccata, quia in apprehensione peccati carnis communiter sequitur subito delectatio, ita quod est difficile cogitare de peccato hoc, & non sequatur motus delectationis, & non præcipue in aliquem actum inordinatum, q. in alijs non est sic. Vide diffusius infra, Delectatio. §. 2. & per totum.

COLLUSIO.

COLLUSIO importat inter reū, & actorem, latentem, & fraudulentam conventionem, ut cū quis cum suo aduersario mediante pecunia, vel gratia, paciscitur, ut pro se in causa, vel iudicio permittat sententiarum, de col. ca. 1. & 2. est enim hoc manifestū peccatum in vtroque, secundum Caiet. ibi, & mortale, quia vterque fraudi consentit, & contra debitam iustitiam tendit. Sic enim interdum delicta impunita remanent, aut de nouo patrantur, secundum Hosti. in summa.

COLVM.